





## ప్రశస్తి చరిత్రము

### విషయ సూచిక

సవంబరు  
1944  
తీధి  
సంవత్సర చందా  
రు 3-0-0  
బె జ వా డ

ప్రణయలీల	...	252
కనీనికా నిదానము	...	256
అంటువ్యాధులు	...	265
కన్నులు బిడ్డ ప్రకృతి చికిత్సాలయ ప్రారంభోత్సవము, ఆత్మగడ్డ	...	266

# ప్రణయలీల

అంగీకరము

## కలహకారణములు

10. ఒకటి కల్లి అంతే చాలా గౌరవం. ఆమె తప్పు చేయదనీ, ఆమె ఎప్పుడూ అబద్ధమాడదనీ, ఆతని నమ్మిక. ఆమె చేసుకుంటూఉండే అలంకరణ విభాసమే మానవకులంతా ఆలంబించవలసినదీ అనీ గూడా ఆతనికి పట్టదట. తాను చేసుకున్న భార్యగూడా తన కల్లివలె కొప్పు పెట్టుకొనవలెను. కాశీవాసీ చీర కట్టుకొనలెను. ఆమె తొడుగుకొనుచున్నట్టి రవికాశీ తొడుగువలెను. అవిడ ఎట్టి ఆభరణములను పెట్టుకొనెనో అట్టివాటిని ఆలంకరించుకొనవలెను. అని ఆతను కోరుతూ ఉంటాడు. భార్య ఆ విధంగా ప్రవర్తించజాలినో తిడతాడు, కొట్టతాడు; ఇట్టి ప్రవర్తనలను గూడా సంసారంలో తగవులేర్పడతాయి. నిజానికి తన కల్లి యొక్క జీవితంలో తనకు తెలిసినది కొద్దికాలము మాత్రమే. అవిడ తన తల్లిదండ్రులను విన్నకోలేదో! అవిడ ఆత్మమనుషులను ఎంత ఏడిపించిందో, అవిడ నయస్సులో అప్పుటికి ఆమె లోనున్న పూర్వాచారాలను ఎన్నటిని మల్లంఘించిందో ఆతని కేంకెనుచో! అందువల్ల తన భార్య తన కల్లినే మేలుబడిగా గణించి ప్రవర్తించాలని కోరటంలో గూడ కలహకారణాలు ఉన్నవి. అందువల్లనే సంసారంలో సౌఖ్యంకోరేచారలు తన భార్యగూడా కాలానుగల్గిపై నవేభావలను ఆలంబించటానికి అనుమతించాలి. లోకంలో ఉండే పడుచు వాళ్లంతా ధరించే దుస్తులవంటి దుస్తులనే ధరించకపోతే తన భార్యను లోకంలోలా “పెద్దాపేరక్క” అంటారు. అంతే కాకుండా లోటి యువకులతోనాటు ఆలంకరించుకోటం ప్రతియవంతికి యువకులనే ఉంటుంది. భర్త నిర్బంధమువల్ల తన కన్నమైన వేషభాషలను ఆలంబించేందుకు హక్కులేకపోతే ఆమె స్వార్థం తీర్చుకుని కోలుపోయిన వారవలె విచార పడుతుంది. ఆమెలోనుండే స్వేచ్ఛా పీయత్వము జాగరిత మవుతుంది కొంచెం ఇంట్లో చురుపు ఎప్పుడైన కట్టి ఆమె యొక్క ఎదురు తిగినుతుంది. ఈ తిరుగుబాటు మగవాడు ధరించలేదు ఇల్లు కల్లోలాలు

నిలయునువుతుంది. అదీ కాకుండా వేషభాషలన్నింటిని చెడిపోదు. పూర్వాచారంగా దుస్తులు నడువచ్చు వారంతా నూటికి నూరు భాగాలూ పీఠకునిగా చెప్పుటానికి వీలులేదు. కీలం నడిచేవారే తమవలె పూర్వాచారపరాయణులవలె నడుచుటయును కష్టం. పురుషుడు లోకే కీలం వేషభాషలతో రావలె నాయు, లోనూ పోదు. పగిల ఆత్మ తిరిగివలె తిరిగి ఉండలేదని వేషభాషలయందు నవీకర్తల వలన కన్నావలె నెవమెన్నటూ ఉండుట చింతకాలమంటే జరుగుచున్నది. ఎవరికాలంలో వారు, మనవివాహము నడుచుచున్నది అభివృద్ధియాలూ లేదాట ముగిసినట్లంటుండా సహజమేను. ఆలంకరి తెలియకయే తగ్గినవల్ల మనంకలించి సంసారాన్ని నవీకరించుకోవలెను యువకుల నెందరికో నిర్వృత చుండుచూస్తూనే ఉంటారు.

11. ఎంతో కాలం నుండి తన భార్య ఈ విధంగా ఉండాలి, ఈవిధంగా దుస్తులు ధరించాలి, ఈవిధంగా నగలు ఆలంకరించాలి వలె, ఈవిధంగా నడచాలి, ఈవిధంగా మాట్లాడవలె, అని చింతకాలం మనం చేసి ఒక స్వప్నమందరినీ సృష్టించుకుంటాడు. తన భార్య కాపురానికి వచ్చినవాటినుండి అవిడ ధరించవలసిన దుస్తులెవరూ, పెట్టుకొనవలసిన నగలు ఏవి వాటిని వలసిన వస్త్రలే, నడవవలసిన నడక ఏది వాటిని కల్గిస్తాయి. ఆమె అవలంబించకపోయిన ఆమె వాడు. కన్నీస్తాడు. అప్పుటికి వివాహం కన్నీస్తాడు. అడుగుడుగికి గొణుగుతాడు. కలహిస్తాడు. భార్య పెన్నులతో తగవు పెంచుకుంటున్న పురుషుడికి తన భార్యగూడా వ్యంగ్యత అభిరుచులు ఉంటుంది. వానిని విరాళిరించినపుడైతే ఆమె లోకంలో నిర్వృత్తా ఉంటుందనీ కోరునే లోచనము. అందుకులననే తన భార్యను తనయొక్క ప్రకారం తయారు చేయాలి అనుకుంటుంటుంది. ఇది మగవాడు తప్పుకుండా చివరకు పోవలసి వచ్చుండా సంసారాన్ని చీకటిలోని ముగిసినట్లంటుంది.

12. రజస్వలా కాక పూర్వమే ఒకటి నివాసములమూల అటుంచి, రజస్వలారంతరించు ముప్పునిచ్చు యువకు



యువకులు ఒకరినొకరు ప్రేమించుకొని వివాహానికి ఒడంబడినపుడు అవివాహము పెంటనే జరిగిపోవలయును. అట్లాగాకూడా వివాహ నిర్వహణయైన తరువాత చిరకాలం వివాహం గాకుండా అగిపోయిన యెడల అవాంఛనమునందుగూడ కలహమునకు తావు గలదు. యువత యువకులు అశ్రోవ్యంగా ప్రేమించుకొన్న తరువాత వివాహం కాటూనికి కొంత వ్యవధి ఉంటేనే మంచిది — ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకునేందుకు వ్యవధి యుంటుంది అని చెప్పేవారుంటారు. అయితే అది సర్వథా నిజంగాదు. ప్రేమగల యువత యువకులు ఎక్కువకాలం ఒకరినొకరు అనుభవించకుండా యుండలేరు. వారి కలయిక వారిని సంప్రయోగమునకు త్వరపెడుతూ ఉంటుంది. వివాహం కాక భార్య అట్టి సంప్రయోగము కలుగించినయెడల గర్భభారణం కావచ్చుననుభవముంటుంది. వివాహంగాని యువతకి గర్భభారణమేలే లోకం నిందిస్తుందిగా! గర్భభారణం అవుతుంది అనే భయంచేత యువత యువకుల రాగోక్షయమునాగుండా విడిగా యుండటానికి ప్రయత్నించేస్తే సర్వోపాధి కలుగుతుంది. ఇట్టిదే ఎడతెగక జరుగుచుండునేని వారికి దాంభ్యము వందే శ్రమనష్టం కలుగవచ్చును. తరువాత వివాహమైనాగూడా ఈ శ్రమనష్టం చిగురుస్తూ ఉంటుంది. అందువల్ల అసంసారం దుఃఖభాజనంగా ఉంటుంది. ఇద్దరూ సంప్రయోగం చేసినా గూడా సంసారాల్లో శ్రమనష్టాలు రావటానికి వీలంది. గర్భభారణం అయినవిడల ఆ శ్రీ పురుషుడికి మరింత లోభన అవుతుంది, దుస్వంత్ర మహారాజులకాదు గుడ్డితొమ్మిది తన భార్యనే కాన స్వీకరిస్తే లోకులు తనను విషయంబులు దనుకుంటారేమోనను భయం తో అమెను నిరాకరించినట్లు భారణమువల్ల తెలియుచున్నది. తెలువారితోనే అధర్మమనంజే వర్జింపనేటి సూచనతో ఇట్టి సంప్రయోగము కూడనే గూడదని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. గర్భభారణం కాకపోయినా అట్టి సంప్రయోగములవలన కూడా శ్రమనష్టం ఏర్పడుతుంది. తనకు అంత సుఖంగా స్వాధీనమైన యువత అదివరకే ఇంకా కొంతమంది యువకులకు స్వాధీనమై యుండగూడదా? అని పురుషుడు అనుమానిస్తాడు. అప్పుడు గూడ అసంసారం దుఃఖభాజనమే అవుతుంది. కనుకనే “మధుస్యగ్నిః” అని పేర్కొనేయటం మంచిది.

13 కామోద్దీపకము గలిగిన పురుషుడు రాగోదయం

కాని తన భార్యను త్వరపెడితే అమె సంప్రయోగానికి యిష్టపడినపుడు అట్టి సంప్రయోగమునందు అతనికి విస్ఫుల్లి అగునప్పటికి అమెకు రాగోద్దీపకలుగననియ్యూ, అట్టి సంప్రయోగవాక్యములలో అమె ఉంటుందనియ్యూ, భార్యగర్భం కిద్దరునూ అట్టి సంప్రయోగము వలన నీరసముగలుగుననియ్యూ, అమెకు నాడులలో మితి చాలినపాద మిగిలిపోవుననియ్యూ, యిట్టి సంప్రయోగములు తరచుగా జరుగుచుండినచో ఆ సంసారము తగవులకు నితయముగ నుండుననియ్యూ, ముఖసంసారమునందు చదివెయ్యవచ్చు. కాక, అమె సంప్రయోగమును నిరాకరించిన ఎడల అతని దేహమునందు కామభాద మిగిలిపోయి అతనికి భార్యయందు ద్వేషము పెరిగి పోవుటయును కడు, కనుక పురుషుడు ఇంద్రియనిగ్రహమును అభ్యసించి భాగ్యంబునందు రాగోదయమైనప్పుడే సంప్రయోగము నెలవలయును. లేదా దోహదవిషమలచే అమెకుగూడా రాగోదయము కలిగించి సంప్రయోగము చేయవలెను. ఇంద్రిజ్ఞానము లేక పురుషుడు కామోద్దీపకమువలన శ్రీరాగో అభిసరించినపు డెల్ల అట్టి సంప్రయోగములవలన గూడ సంసారమునందు కలహము తేర్చుదని వేరే చెప్పనక్కరలేదు.

14. చిరకాలము కలిసియున్న దంపతులు అశ్రోవ్యముగా తమ తమ అభిరుచులను గ్రహింపవచ్చును. లేదా ఒకరి కొకరు తెలుపుకొనవచ్చును. మిగిలి మారనార్యుడు “కళ్యాణోద్దయము” నందు కాలిన దను ఒక పాత్రను సృష్టించినాడు. అతనికి నిరంతరకలమైన సహనసాంద్ర్యమునందు పీఠి కడు. అతని భార్య సుగాత్రీ కా సంగతి తెలియదు. భర్తను సంతోష పెట్టుటకును, అతని అనుగ్రహము సంపాదించుటకును అమె అనేక పాట్లు పడుతుంది. దివిదినము కొత్త అలంకారములు చేసుకుంటుంది. అతడమెను స్వీకరించుడు. ఒకరోజున కలంటి పోనుకుంటుంది. తొట్టిలో పోగుంది. అ రోజుననే భర్త ముకురుస్తుంది. విరాజింపకయైన అమెను అతడు స్వీకరించి అనుభవిస్తాడు. తరువాత మళ్లీ యెప్పుడీ అట్టి. అమె అలంకరించు కొంటుంది. ఎంతో సేక చేస్తుంది. అతని యింగితము తెలియుటకు పెన్నితాళంబే పాటుపడుతుంది. అమె గ్రహింపవలెను. అతడు ఇలా అన్నది తన అభిరుచి అని తెలువడు. ఇట్లా అనేక కలుంబాలలో ఒకరి అభిరుచి ఒకరి అభిరుచాక బాధపడుతూ ఉంటారు.

సంసారములో కాంతిని కోరేవారెవరును తమ తోటి వారి ఆభిరుచుల నెఱిగి ప్రసరింపవలెను. తనతోటి వారి ఆభిరుచులను తెలిసికొని తెలియకపోయిన వరులనుగా ప్రసరించినప్పుడు ఎవరివారు అకాంతిని కలిగినా వుంటారు. తన తోటివారు తనకు ప్రసరింపని యెడల కాంతి యెక్కడనుంచి వస్తుంది?

15 కన్యావరణములో

కం|| కీయును కలమును రూపున

సోయము, శుభలక్షణంబు, బాంధవవిద్యా

శ్రేయముగల నరగుండు

న్యాయకుగాఁ జేయవలయు నధిక కీర్తికాఁ

ధనము, కులము, రూపము ఇవి కన్యావరణ యందు ప్రాతియుండవలెనని వ్యాసీయున్నారు. విరథముగా ఉండవూడదని వేరుగా చెప్పవచ్చునరేము. ఇందులో నెవరికన్నా ఒకరికి నీమూడు నెక్కువైతే అహంభావము పెరుగుతుంది.

రెండవవారిలో ఉన్న న్యూనభావాన్ని యిది చెప్పగొడుతుంది. వంశవర్యాద, కిషోడి, అచారము (etiquette) కలవారికి ఒకరినొకరు పలుకరించుకొనుటకుకూడా బాగా తెలుస్తుంది. మాట మర్యాద యెరుగనివగవాడు భార్యవినక కోపము వచ్చినపుడు బూతులు తిట్లు కూడా చేసెరుగుదును. కనుక దాంపత్యములో సౌఖ్యము కోరేవారు ఆస్వీధ్యము గోరదించుకొంటూ ఉండాలి, కోపము వచ్చినప్పుడుకూడా తన కెందుకు కోపము వచ్చిందో రెండవవారికి నచ్చచెప్పి సహనముండాలి. ధైర్యముండాలి. తెలివి ఉండాలి. సుఖముగా సంసారము చేయాలంటే యివిద్యలన్ని అభ్యసించవలెనని యెట్లు తప్పుతుంది?

16. ఒక్కొక్కరికి తాను చాలా గొప్పవాళ్ళనునీ, మంచివాళ్ళనునీ తాముగనక అసంసారమును ఎట్లాగో యిందుకుజ్ఞులున్నామని నమ్మిక ఉంటుంది. అదికాకుండా తనతోటివారు మంచివారుకాదని, వారిని నోరు మూయించకపోతే, తన మాటనొకదని తగవులాడే వారున్నారు. ఇట్లాంటి తగులమారివాళ్ళు శ్రీమతిలోనూ ఉంటారు. పురుషులలోనూఉంటారు. ఊరుకొంటే మరి చెప్పిపోతూఉంటారు. ఒకసారి చివాట్లు పెట్టేదాకా వారు ఊరుకోరు. ఇట్లాంటి వారితో కూడా సంసారాలదుఃఖముయమై పోతూఉంటాయి. తగవు మొదలు పెట్టినతోడనే చివాట్లు పెట్టివా లాభములేదు. వాళ్ళలో తగవులాడాలనే కోరిక అట్లాగనే నిలిచిపోతుంది.

ఈ సంగతి తెలిసే చాలామంది శ్రీమతిగాని, పురుషులుగాని బాగా తగవులాడిన తగువాతినే చివాట్లు పెట్టుట తలపెట్టెడుతూ ఉంటుంది. ఉరుములు, మెరుపులతో వర్షము కురిసిన తరువాత - అకాశము నిర్మలముగా ఉన్నట్లు, ఈతగవుల తరువాత సంసారము నిర్మలముగా జరిగిపోతూ ఉంటుంది. అందుచేత నిట్టి తగవులవలన సంసారవిచ్ఛేదము సామాన్యముగా జరుగదు. అయినప్పటికిని యిట్టి తగవులలో కూడా విచ్ఛేదము లేక పోతేదు.

17. ఈ క్రింది దుర్గుణాలుంటే ఆ సంసారము ఎప్పుటికైనా విచ్ఛేదము కాకతప్పదు. భార్యలోగాని, భర్తలోగాని, యద్దరిలోగాని, యిందలో అన్నీగాని, కొన్నిగాని దుర్గుణాలున్నప్పుడు ఆ కుటుంబము మొదట తగవులకును, తరువాత అకాంతికిని, నిత్యమై ఉంటుంది. సంసారవిచ్ఛేదానికి కూడా దారి క్రియకమానదు.

1. సోమరితనము 2. అబద్ధాలాడే స్వభావము 3. దుబారాభిరుచి 4. తన సుఖమే ప్రధానముగా భావించుట 5. తమైనా తనమాటే చెల్లాలనే పట్టుదల, సంసార విచ్ఛేదానికి శ్రీ పురుషులలో నుండే స్వేచ్ఛాపవృత్తి యెంతయేని బలముకలిగి ఉండును. ఒకరిమాట ఒకరు వినేడేమిటి అనేభావము శ్రీమతిగాని, పురుషులలోగాని కలిగితే రెండవవాడు ఎంత గురుకపోతున్నా, తగవుల వృద్ధి పొందుతునే ఉంటాయి. సర్వసపోదాము అని యెరుగుకొనుకూ ఉంటాకో, వారు నరకయాతన అనుభవించుట తప్ప ఆ సంసారములో సుఖములేక మైనా ఉండదు. ఒకప్పుడు రెండవవారు కూడా యెదురు తిరిగితేనే యే యాతన సంసారమో సాగుతుంది గాని లేకపోతే అడుగు జరగదు.

18. గృహాన్ని పరిపాలించటానికి పురుషునికి యోగ్యత ఉన్నదని యిదివరకే వ్యాఖ్యము. ఈ కోణాన పశ్చాత్తాపంకే వందావు. తిరగముతలో కేళకర్మ యెంత కేళావు. అని మగవాడు అడవాన్ని తెల్ల అడగటము మొదలుపెడితే అట్టి మగవాని పాదపరీతనము సాగక పోతుంటే కాకుండా కుటుంబానికి ఆతనే దొంగ అవుతాడు. మిగతావాళ్ళందరూ దొంగలవుతారు. ఇట్టి సంసారాలు ఎన్నో చూస్తూఉంటాము. అందులోని ఒక సంసారపు కథను వ్యాసము.

అది ఒక పెద్ద ఊరు. బాగా పెద్దపంటలు వండుతాయి. ఆ యింటి యజమాని వ్యాక్యాంకోరు. ఇంటికి వచ్చినప్పుడల్లా యింటిలో అయ్యో ఖర్చును పరిశీలన

చేస్తూ ఉంటాడు. గంపెడు పిల్లలు గల కుటుంబము. అందులో మొదటిది కెల్లెల కొడుకు లిద్దరున్నారు. వారికి కూడా పిల్లలున్నారు. పండుగ వాడైనా ఇంటిలో పిండివంట చేయని దా యజమాని. ఒక రోజున కొద్దలో వారంటు బారీ అయింది. మూడు రోజుల దాకా యా ఊరు రావడని చెప్పి సంసార కొడుకులు. మూడు రోజులూ మూడు పిండివంటలూ చేసుకొని యింటిల్ని పొడి తిన్నారు. చిల్లర విషయాల్లో యెక్కువ శ్రద్ధ తీసికొనే మగవారికి నిట్టి దర్పలే సంపాద మవుతుంది. ఒక సంసారములో బాదుపరితనము జరగా అంటే కూడా శ్రీ, పురుషులు బాగా సంపాదించుకొని చిల్లరవిషయాలన్నీ శ్రీ, పెద్ద విషయాలన్నీ పురుషుడు, స్వతంత్రముగా చేసిప్పుడే ఆ సంసారము బాగా పొగుతుంది. తగవులు రాకుండా ఉంటాయి. ఒకరి మీద ఒకరు నిరంకుశమైన పెత్తనము చేయుట మొదలు పెట్టితే తగవులే వస్తాయి. సంసార విచ్ఛేదమున్నూ జరుగుతూ ఉంటుంది.

19. ఒక అసామి ఉన్నాడు. భార్య భర్త లిద్దరూ చదువుకొన్నవారే. ఆ యింట్లో గోడలపైందా పత్రికతా భర్తలను బోధించు వాళ్ళారే వ్యాకాదు. అతని దృష్టిలో సావిత్రి, అనసూయ, సీత, అరుంధతి, దశయంతి మొదలైన మహాపత్రికల చరిత్రల మనసులో పెట్టుకొని తన భార్య కూడా తన నట్లా ప్రేమించాలని కోరగాడు. ఇలాగే చాలామంది పురుషులు కోరుతూ ఉంటారు. అయితే సత్యమంటుడు. అట్లా రామడు, వసిష్ఠుడు, మొదలగువారు తమ భార్యల నట్లా లాలించే వారో తమ క్కరలేకు. ఇట్టి మగవారు కోలేకోరికలు గొంతెత్తు కోరికలవుతాయి. ఇంత పెద్ద కోరికలు కోలే వారి సంసారమూడా దుఃఖానికి, క్షుల్లతకు పేతువగుతుంది. మహాపత్రికలగా పురాణాలలో చెప్పబడిన శ్రీమతకూడా హృదయమనీడ ఉండేదనన్నీ, స్వంత కోరికలు ఉండేవన్నీ యింతివైనా లెద్దరి అచిరమైనవారి కోరికలను వెరవేరుస్తూనే ఉండేవారనన్నీ యెరిగి ఉన్నయెడల సంసారము సుఖమృతముగా ఉంటుందనన్నీ తెలుసుకొనవలెను.

20. ఆదివరకు పెంత కష్టపడిఉన్నా భర్త యింటికి వచ్చేటప్పుడికి పగిలన్నముఖంతో ఉంటారు. చికాకుకు కారణమైన యెంత కష్టపడకనూ ఉండే మగవాడైనా, యింటికి వచ్చేటప్పుడికి ఆ చికాకువంతా మరచిపోయి వ్యగ్రముఖంతోనే యింటికి వస్తాడు. అలాంటి

సంసారాలలో సమాజముగా చెప్పవచ్చు కారణాలండినా సమసిపోతాయి. భర్త యింటికివచ్చేటప్పుడికి యెక్కువ తేని చికాకు తెచ్చిపెట్టుకోనే శ్రీ లుంటారు. అలాగే కొందరు పురుషులు అక్షీనులూ, వీధిలోను ఉన్నంత వరకూ చాలా సౌమ్యముగానూ, మర్యాదగానూ ఉండి ఇంటికివచ్చేటప్పుడికి సీనియర్ అయిపోతారు. లేదా చికాకునా పడతారు. ఇలాంటి భార్య భర్తలలో పేమవృద్ధిపొందక శుష్కించి, నశించి పోతుంది. మగవాడు బయటకు వెళ్ళేటప్పుడు శ్రీ అతనిని చికాకుపెట్టింకా అక్షీనులో అన్నీ తప్పులేచేసి చివాటు తింటాడు. అతడే వ్యాపారముడైనా యెన్నో చేరాలు పోగొట్టుకొని, యెన్నో చేరాలలో నష్టపడి యింటికి వస్తాడు. పగిలన్నవదనముతో భార్య ఒక చిరునవ్వు పెన్చి, భర్తను బయటకు పంపిన యెడల ఆ రోజంతా అతనికి జయముగానే ఉంటుంది. ఈస్వల విషయాల తెలియకనే యెన్నో సంసారములు దుఃఖ భాజనముగా ఉంటున్నాయి. ఇంటికి వచ్చేటప్పుడికి భార్య ప్రసన్నంగా ఉంటే, పగలంతా తానుపడిన స్థాన్ని మగవాడు మరచిపోతాడు. అలాగే పగలంతా తాను చేసిన బండ్చాడి అంతా, పురుషుడు అడిస ఒక నవ్వు మాటతో శ్రీ మరచిపోతుంది. అప్పుడా దాంపత్య ములో వెన్నల కానుంది.

21. భార్య భర్తలకు కొన్ని విషయాల్లో కలయిక వురు. వెంటనే కాదు కూడదు అనుకొంటే తగవులే వస్తాయి. వెంటనే నిర్ణయించు కోకుండా తానప్పుడికి ఒర్తము చేసుకోలేక పోతెననియు, కొంత కాలము ఆర్తము చేసి కొనుటకు పగియడ్చుకుననియు చెప్పినయెడల అప్పుటి కా తగవునమసిపోవును. కాలము వారి యేక భావాన్ని సంధము చేస్తుంది. అట్లా కావండా పగి కలియని విషయము దగ్గిరా నిర్ధారణ చేసుకొనికీ ప్రయత్నించి సంసారము కూడా తగవులకు నిలయమవుతుంది. అప్పుడు కావేసికొట్టి తనకు యిచ్చినవిషయం యెన్నోనా, పగిపొందించి యెదుటివారిని ఒప్పించాలను అభిలాషలగుతుంది, వీరినివారు వారిని వీరూ నిందించుకొనుటతో సంసార విచ్ఛేదానికి మార్గమేర్పడు తుంది. అందుకల్లానే యెంతో శ్రేయోభివృద్ధి ఉన్న వారేగాని, సంసారములోకచ్చే చిన్న తగవులను సమాధాయించుకో జాలరు.

22. పగి చిచ్చుభివృద్ధి ము దగ్గిరా, తప్పుపట్టి, గొణుగుతూ ఉంటే కూడా ఉపద్రవమైన కోపము వస్తుంది.

ఎంతసూసము తెచ్చుకొన్నా ఆకోపము అగదు. భార్య భర్తలలో యే ఒకరితో యిట్టి దుర్గణమున్న యెడల ఆ సంసారము తగవులకు నిలయి మై దుఃఖభరితముగా ఉంటుంది. ఆ సణుగుడ్డి భరించేవారు యమయాతన ననుభవిస్తూ ఉంటారు. రెండవవారు నోరు చేసుకొని తలవాచేటట్లు చీవాట్లు పెడితేగాని గొణిగేవారు నోరు

మూసుకొరు. ఎప్పుటికైనా ఆ కన్నుని చివాట్లు తింటే గాని, గొణిగేవారు నోరుమూసుకొరు. ఈ చివాట్లు పెట్టే మొండితనము రెండవవారు అభ్యాసము చేసుకొంది ఆ సంసారము బొత్తిగా చెడిపోతుంది. ఏదో విధముగా సంసారము ఈడవాలంటే, యీ ప్రవృత్తి అవసరమవుతుంది.

## కనీనికానిదానము

అధ్యాయము 9.

మృత్తిం దీ

రోగపదార్థపు మండము : సారాయి మురుగుట

రోగపదార్థము. మండముపొంది విరిచి చెందుటను సారాయి మురుగుటతో పోల్చవచ్చును. రోగపదార్థము మండము పొందినపుడు రాసాయనిక మార్పులు యొక్కతగా కల్గును. అట్లే సారాయి మురుగునపుడును రాసాయనిక మార్పులు యొక్కతగా కల్గును. ఈ రెండు ప్రక్రియలలోను వేడి పుట్టును. రోగపదార్థము మండముపొంది విరిచి చెందనిచ్చినయెడల దేహమునకు ఉపకారము కలుగును. అపకారము జరుగదు. మండముపొంది విరిచిచెందిన బహిర్గత మగుటకు యెట్టి అభ్యంతరములను కల్పించరాదు. సారాయిని కూడా యధాక్రమముగా మురుగనిచ్చినయెడల పొంగి చల్లారును. పొంగి చల్లారిన తరువాత ఆనలు నరుకు నిలబడును.

రోగపదార్థము మండము పొందకుండాను, సారాయి మురుగకుండాను మందులతో అణచిపెట్టిన యెడల అపకారము జరుగును.

సారాయిలోని వస్తువులు

రోగము కలుగుటకు ఉపయోగపడు వస్తువులు

- (1) నీరు
- (2) పంచదార
- (3) కల్లుమడ్డి

- (1) సజీవమైన రక్తము
- (2) రక్తములోని అశ్మయపదార్థము
- (3) రక్తములోని నూత్నజీవులు, శరీరంధ్రములు

అలోపతివారు నూత్నజీవులవలననే రోగము వచ్చుచున్నదని వాదిస్తారు. నూత్నజీవులవలన రోగములు వచ్చుచున్నవి గాన రోగముల రూపుమాకలేవంటే నూత్నజీవుల నాశనము చేయవలెనంటారు. వారి తెలివితేటలను వీటిని (యీ నూత్నజీవులను) నాశనముచేయుటకే వినియోగిస్తారు. టీకాలు, మందులు యీ పనిని పూర్తిచేయునంటారు.

తరువాతి పుటలు చదివిన మా చదువరులే రోగపదార్థమువలన రోగము వచ్చునదీ, నూత్నజీవులవలన రోగము వచ్చునదీ చెప్పగలరు. ఈ నూత్నజీవుల నాశనముచేయుటే ప్రధానముగా భావించి అలోపతివైద్యము వారు కట్టిన మందు మేడలన్నియు గాలిమేడ అగును.

పోలిక

మురుగుట

మండము పొందుట

కల్లు మడ్డి పంచదార సిక్కిలోనే త్రులియును. పంచదారలేని నీటిలో కల్లుమడ్డి త్రులియును.

రోగపదార్థములో మైకోబిజీమాలు పుట్టును. ఈ మైకోబిజీమాలు పెరిగి నూత్నజీవులగును. రక్తములో మలినములు లేక ధాతుకళి బాగాఉన్నయెడల నూత్నజీవులు వృద్ధి పొందవు,





ప్రాధికార విధాంత ప్రాచీనకాల శాస్త్రజ్ఞుడు. మందులు వాడుటవలన పంచదార కిర్యలో కల్లు మట్టిజీవులు కృత్రిమముగా లేదనియు, చచ్చిపోయినవనియు పోదాహరణముగా చూపించినాడు. బయటనుండి గాలి, వెలుతురులు లోనికి జొరకుండా యెట్లాంటిదేనీ యీ పరిశోధనల జరిపెను.

## నాలుగవదశ

ఈ దశలో అంతరవయస్సులోని పదార్థమే లోపించును.

పంచదార నీటిలో కల్లుమట్టివేసిన మరుగును. ఈ మరుగు కృత్రికాకుండా మందులు వేయవచ్చును. ఇట్లు ఆణిచి వేయబడిన కల్లుమట్టికిని, పంచదార నీటికిని గాలి తగిలిన యెడల ఆ నీటిలో నూత్నజీవులు పుట్టును.

ఈ నూత్నజీవులను మళ్ళీ మందులతో ఆణిచివేసిన యెడల సారాయి తయారు కాదు. ఒకవేళ తయారునను విషతుల్యముగా నుండును.

ఇందుకు వాడిన మందులు రోగపదార్థములోని నూజీవుల చలనమును ప్రభావించి వేయును. కావున నూత్నజీవులు చచ్చిపోవును. నూత్నజీవులలోని మురుగుతో మందులలోని విషములు తోడవను. ఈ రెండు కలియుట వలన వీటిలో నుండి మరొక విషము తయారగును. తరువాత రోగముల మందులతో ఆణిచివేయుట వలన కాలికరోగములు పుట్టుచున్నవి.

రోగము మూడవదశకు పొందునపుటికే కాలిక స్వరూపమును పొందును. కాలిక స్వరూపమును పొందిన తరువాత రోగపదార్థమును ఆస్పవస్థకు బయటకు నెట్టుటకు ప్రయత్నము చేయుచుండును.

ఆస్పవస్థకు వచ్చు జ్వరము మంటలు యిట్లా బయటకు వచ్చినవే. బయటకు వచ్చిన వని తెలియుగానే మందులతో ఆణిచిపెట్టుతారు. మందులతో కావలసిన శస్త్రముల ఉపయోగిస్తారు. ఇతను స్వాస్థ్యం చంకిలముల కలగవు. ఈ విధముగా ఆణిచివేయబడుటచే రోగపదార్థమును వెలువరించు శక్తి పోగొట్టి లేవండా పోవును. రోగపదార్థము వెచ్చి పెరిగిపోవుట చేతను, నిలవఉండటచేతనూ పులిసి అంతావయస్సుల దివిజియును. తూట్టుపడును. రోగపదార్థము దుఃస్వప్నులలో నిలిచిపోయి, పులిసిన దోషరీతులలోని చిన్ని గోళముల దినివేయును తూట్టుపడును. ఆస్పకు భ్రాసాశయ క్షయరోగము వచ్చిన కంఠము. ఈ రోగపదార్థమెచ్చటచేరి నిలవనంటుందో ఆ ఆనకూడులు గాని. భాగములుగాని దినివేయును. వాటికి కంటాడించిన జుట్టులు వచ్చినవగుము. పక్షవాదము, కాటాక్షచేతులూ లాగితోనిపోవుట, పొంతులు, కీడినాతము, అతిమాత్రము మొదలగునవన్ని యిట్లావచ్చినవే.

## కాలిక రోగము

తరువాత రోగములను కాలికరోగములు నెట్లు కలిగెదగజ్జ, చీప్ మొదలగు చర్మవ్యాధులను మందులతో ఆణిచిపెట్టుటవలన క్షయరోగము యెట్లు వచ్చినది గ్రిత వైద్యమునచేసే యెట్లు ఆరోగ్యమును పొంది

నది తెలుపుటకు ఒక పెద్దమోషి కథను చెప్పుతాను. ఇది ప్రకృత్యముగా జరిగిన కథ గాని ఇందులో యేమియు అతిశయోక్తులు లేవు. పుట్టినప్పుడు యీ పెద్దమోషి కనీసము మూడువ సంవత్సరములు



హోదారంగు కలిసిపట్టుగా ఉన్నది. ఈ సంగతిని బట్టి యీ శిశువు తల్లిదండ్రులు ఆరోగ్యవంతులుకారని తెలుసుకోవగలము. వంశానుగతముగా వచ్చు రోగప్రభవతలు యీ శిశువులో యెక్కువగా గలవు. ఈ రోగప్రభవతను బయటకు వెల్లుటకు ప్రకృతి ప్రయత్నము చేసింది. గజ్జి, తీట, చీడ మొదలగు చర్మవ్యాధులు బయటపడినవి. చర్మరోగముల ద్వారా బయటకు వచ్చిన రోగపదార్థమును అణచివేయుటకు, తల్లిదండ్రులొకటైన సహాయంతో రసము, గంధకములతో తయారుచేసిన మందులు రాచినారు.

మాతృశివులు బయటకు కనపడకుండా అణచిపెట్టినారు బయటకు కనపడకుండా అణచివేసినారేగాని ఆసలు గూడు మాత్రము ఆట్లునే నిశచ ఉన్నది. బయటకువచ్చు తోవలను మాత్రము మూసినారు తల్లిదండ్రులు ఆ శిశువు కనీకను చూచినట్లుయితే కనీకలోని రోషవలన జ్వరం వెళ్ళిపోతూ నల్లపడుటకు గురిచెడివారు. కనీక మొత్తపురంగు నల్లపడినదని తెలుసుకొనెడివారు.

తన పరియత్నమునకు అవరోధము కలిగినను ప్రకృతి తన పోరాటమును మానేరదు. ఒకదోషకట్టుపడగానే మరొక తోవకై పరియత్నము చేయుచుండెను. కాలియము, మాత్రిపిండిములు, శీరాశమును, శ్లేశులు యీవని మొదలుపెట్టింది. ఎట్లాగంటే కడుపుబ్బరము కెక్కులు, కడుపునొప్పి, మలబద్ధకము అప్పుడప్పుడు అలిసారము వచ్చుచుండెడివి. నులిపురగు కూడా పడుచుండెడిది.

రోగములో బాధపడు పిల్లవాని చూచి మట్టుపక్కల వారంతా యెవరితోచిన మందును వారు చెప్పుచుండెడివారు. తల్లిదండ్రులు యీ మందులన్నీటినీ రాచినారు రోగము కనుపడినదే తప్పగా మందులతో పెట్టాడినారు. ఈ పిల్లవాని కనీకలను చూచినట్లుయితే శీరాశమును, శ్లేశులను తెలుపు ప్రేరినిధి భాగములో నల్లగీతలు కనుపడినవి. అంతరితయకములు లోపించుట అప్పుడే గ్రహించెడివారు. మందులగుర్తులు కనీకలో వివరముగా కనుపడినవి. కనీకలోని మాదక అవరణలో లెట్టి ఉంగరములు కనుపడినవి. నాడీమండలము కంటించి పట్టు తెలుసుకొనవలసినది.

రోగపదార్థము పెరిగి భారములు పెరుగుచున్నవి అని, రోగపదార్థమును బయటకు వెల్లుటకు ప్రకృతి తరచుగా ప్రయత్నించుచుండెడిది. బయటపెయుచుండెడిది. గజ్జి

తయచుండెడిది. పిల్లవాడు బడికిపోవు చుండెడివాడు గావున మిగిలిన పిల్లలనుండి మురికి అంటుచున్నదని తల్లి గోల చేయుచుండెడిది. గవదల్లిలు, మాంస సంతానిక, గజ్జి, చీడ మొదలగునవన్నీ వచ్చుచుండెడివి. చిట్టచివరకు మహాచీకము వచ్చినది. మామూలు మందులతోనే దీనిని అణచివేసినారు.

పిల్లవానికి యుక్తవయస్సు వచ్చినది, మూడు, మూడు రోజులకు జబ్బులు వచ్చుచుండుటచేత జీవితములోని మాధుర్యమును గ్రహించలేక పోయినాడు. జీవితము మీద అసహ్యము చేసినగింపు కల్గినది.

మందులై ద్వయవారు వాడు ఖనిజములన్నియు యీ రోగికినీకలో గలవు. పాషాణము, పాదరసము క్యయినా, ఆయోడిన్లు వాటికి అనురాగమున్నచోట్లు (అవయవములలో) చేసినట్లు ప్రతినిధి భాగములలో కనబడిన అయాంగులవలన తెలుసుకొన్నాము. ఈ ఖనిజములు ఆయా అవయవములలో చేరుటచేత జీర్ణక్రియయు, బహిష్కరణ క్రియయు క్రమముగా జరుగుటలేదు. మలినములు బయటకుపోవుటలేదు. లోపలనే నిలిచిపోవుచున్నది. మాత్రిపిండిములు, శ్లేశులు స్వధర్మమును నిర్వహించుటలేదు. రెండు మారాలు వచ్చుపడినాయి గాన శ్వాసాశయములు యీ పనిని పూరిచేయవలసి వచ్చినది. అందువలన రెండుమూడు రోజులకు జలుబుచేయుచూ వచ్చినది. దగ్గు జ్వరము తెంటబడి కాలిక వగుచున్నవని భయపడి పేరు పడిన ఘనకైద్యుని వద్దకు పోయినాడు. వీరిద్దరినీ యీ క్రింది సంభాషణ జరిగినది.

డా వీమండి ఖులాసాగా ఉన్నారా?  
 ఐ—వీమ ఖులాసాండి రాత్రిల్ల నిద్రవట్టుటల్లా, దగ్గుతో ఊపిరి అడుటలేదు. దగ్గుతగ్గి మండిద్దురు.  
 డా—అదంతరిత పని ఇదిగో తీసికొండి క్వేనా, గంధకములతో తయారుచేసిన మందు. జ్వరము మూడు పూటలతో పోతుంది. పడుకోబోవునపుడు యీ నల్లమందు మాత్రిలు రెండు చేవించండి. దగ్గునామ రూపములు లేకుండా పోతుంది. రెండు మూడు రోజుల్లో వచ్చి యీటాఉన్నదీ చెప్పుండి.

నాలుగు వారాలపాటు గడచింది. పెద్దమనిషి మల్లీ

పె—మీ మందు అద్భుతముగా పనిచేసింది. రెండు పూటలతోనే జ్వరము పోయింది. దగ్గుకూడా పోయి

వట్టి. బాగా నిరసముగా నున్నది. తలనొప్పి విపరీతముగా నున్నది. ఇన్నులోని నొప్పులకు అంతూ, పొంతూలేదు. వారమునకు ఒక తడవ విరేచన మగును. (ఇవన్నీ క్రిష్టెను, నల్లమందు వాడుటవలన కలిగిన తరువాతి ఫలితములు)

డా—అట్లాగా ఈ మందుతో (పాపాణము, ఇనుము) నీ బాధలన్నీ పోతాయి. ఈ టూనిక్స్ తో లకలి పుట్టుతుంది. కెనకా, ముందు చూడకండా తిన్నెయ్యి మాంసము, కోడిగుడ్డు, యిష్టమొచ్చినట్లు వాడు. శ్రాండ్, సారాయిలు నిశ్చేమికవృత్తివు.

పె—ఇవన్నీ చెప్పియ్యాని ముఖద్దకము చూపేసిటిరా. అన్నట్లు మరతపోయినా. భోజనము ఆయన తదుపరి యీ మాత్రలను నేవించండి. వీటితో మరి జడకము మటుమాయమవాలి.

వెలరోజులు గడచిన తరువాత పెద్దమనిషి మళ్ళీ రయారయ్యడు

పె—మీరు చెప్పినవన్నీ సరిగ్గా జరిగాయి. విచిత్రమేమంటే నామరూపాలు లేకుండాపోయిన దగ్గర తల క్లింది. ఎంత తిన్నా బలమేమీ ఉండదు. నిరసము యెక్కువగుచున్నది. మాత్రలు తేనీనెరుడు చూడు రోజులకురకు విరేచనము బాగా ఆయింది. తరువాత ఇనుకటికన్న మరీ అధ్యాన్నమయింది, గుండెల్లో బరువు అధికమయింది.

డా—నిజమే, మోతాదు చాలేదు. కొంచెము పెద్ద మోతాదు ఇవ్వాలి. దానితోగాని (బాధలు) నామరూపాలు లేకుండా పోవు. పడుకోబోవునపుడు ఈ మాత్రలు పాదరసముతో తయారు చేయబడిన సేవించండి. ఎంతకంటే అంతజలము వస్తుంది. కాఫీ, టీ, బ్రాండినను తరచుగా వాడండి. మీ హృదయము బలహీనముగా నున్నది. శుభమందు (నల్లమందు) వాడండి. నాడి దృఢముగా కొట్టుకొంటుంది. శ్రమను తగ్గించుకోండి. ఈ పొడిని నీళ్ళతో కలిపి త్రాగండి.

ఇట్లా గంటకొక మందుచొప్పున వాడటం మొదలు పెట్టాడు. తింటానీకి అంతూపొంతూ లేదు. డబ్బెర్లు నకుమకూడా లేదు. డాక్టరేమో ముందు బాగా తని చేతున్న దంటాడు. రోగికిమీ గుడుగునెవరటల్లా, మందుల మోతాదులు పెరిగి పోతున్నాయి. దానితో పాటు డాక్టరఫీజులు పెరుగుచున్నాయి.

డాక్టరు తన తత్వాన్ని బాగా గ్రహించాడు. మరొక డాక్టరు దగ్గరకు వెళ్ళి తన దేహకత్వము గ్రహించటానికి రెండు సంవత్సరాలు పట్టుకుంది. రెండు సంవత్సరాలు గడచిన తరువాతగదా రోగము నయమగుట. ఇది రోగి లోని అలోచన. ఇకను డాక్టరుగారి సంగతి తెలుసుకొందాము. ఆయనకు వినుగు పుట్టింది. కనబడినపుడల్లా ఒకటి పోది. అంతూపొంతూ ఉండదు. ఒకరోజుకూడా కులాసాగా ఉన్నట్లు చెప్పడు. తానీ బాధ వదలించుకొను లెట్లాగా అని అలోచించాడు. చివరకు ఒక మార్గముతోచింది. ఒక పెప్పరిష్టు దగ్గరకు పొమ్మన్నాడు, పోయినంత మాత్రాననే నీ రోగము కుదురు నన్నాడు.

అప్పెప్పరిష్టు కళ్ళి, మూత్రముపరీక్ష చేసి క్షయరోగి చేతులున్నాయన్నాడు. వాటినిచంపుటకు మందులు వాడుట మొదలుపెట్టాడు. ఏమీ గుణము కనిపించలేదు.

మందులతో విసిగి తేసారిపోయినాడు. మాంసము, కోడిగుడ్డు మితిమీరి తిన్నా ఉపయోగ ముండటల్లా: చాచకుండా బ్రతకకుండా మొండి పీనుగలాగున్నాడు మన పెద్దమనిషి.

అప్పెప్పరిష్టుకుకూడా మన పెద్దమనిషిలో విశ్వాస క్లింది. ఒక రోజుకు రోగము కుదరదు, శురోగిలో బాధన వదలించుకోటానికి Ol. Paso కు (క్షయరోగి కాని తరలియవే ఇచ్చటకు భాగ్యంతులు పోగలరు) పొమ్మన్నాడు. శురోగి కుటుంబ అరికపరిసికు లెట్లా ఉన్నాయో విచారించుకొందాము డాక్టరఫీజులతోను, మందులుకొనుటతోనూ, ఇల్లింతాగుత్తయింది. డబ్బుఖాళి ఆయింది. ఈ మందుల సేవించుటతో వాటివల్ల కలిగిన పరిక్రియల వలన ఒక్కొక్క గల్లయింది. దోవా, తెన్నూ లేక ప్రకృతి కలకలము చూచాడు. కయముయి యగు ప్రకృతి అస్వనించింది. తన రోగస్వభావమును గూర్చి తెలిసికొనటకు మా అలోగ్యవదనమునకు వచ్చాడు. అ పెద్దమనిషికిని, నాకును ఈ క్రింది సుఖము జరిగింది.

పెద్దమనిషి—అయ్యా, నన్ను పరీక్ష చేయండి. డాక్టరుగారు—అట్లాగే.

పె—చాలాకాలము నుండి ఖాయిలా పడ్డాను. అంత రకయవాళలో యేది లోపించినదో చెప్పండి.

డా—తప్పకుండా చెప్తాను. (పసిరసములో కలిగిన అజీర్తిరోచనములు దానికి వాదిన మందుల దగ్గర

నుండి యిప్పుడున్న గొంతులోని నొసవరకూ అన్నీ  
వరుసగా చెప్పాను.)

పె—ఈ సంగతింతా మీ కట్లా తెలిసింది? మీదగ్గర  
కనుకట్టు విద్య ఉన్నట్లున్నది, లేకపోతే యిట్లు  
యెట్లా చెప్తుతారు?

దా—నేనేమీ గోడి పుసిపి కాను.

పె—కాకపోతే మీకట్లా తెలిసింది?

దా—మీ కన్నే చెప్పింది.

పె—ఇందులో యేదో విచిత్రమున్నది.

దా—నేనే కాదు, ఈ అద్దములో చూస్తే మీకే తెలు  
స్తుంది.

పె—మీరు చెప్పినవన్నీ తూ, చా, లు తప్పకుండా  
సరిపోయినాయి. రోగాన్ని చెప్పారాగని రోగ  
మెట్లాపోతుంది. ఆనలు నయమగుతుందా?

దా—తప్పకుండా నయమగుతుంది, నే చెప్పినట్లు  
చేయాలి.

పె—చెప్పండి చేస్తాను.

దా—ప్రకృతి చూత్రములకు ఆనుగుణముగా జీవించాలి.

పె—యెంతకాలము?

దా—సంవత్సరమువరకూ

పె—అమ్మో

దా—గాభిరావడకు అరవారాలలో శిశ్నాకాయములో  
మూర్చు కనబడుతుంది. విరోచనము సాఫీగా అవు  
తుంది. భేజిమంతలో పనిలేదు. తత్వము దృఢ  
పడిన తరువాత పాతిరోగాలు బయటపడుతాయి  
రోగపదార్థముంతా తెలిసిపోతుంది.

పె—(భయపడి, బురిగిగొక్కుంటూ) అవసరమైనపని  
ఉన్నది. తెల్లారి. మళ్ళిపోస్తాను.

దా—(గాభిరావడ్డాడు. తెవరకొట్టుకుడడు) పాత  
రోగాలు వచ్చి రోగపదార్థము తెలిసిపోతుందో  
అరోగ్యము చేకూరుతుంది. రోగపదార్థమును బయ  
టకు పోనీయడంలే మొదటికే మోసమువస్తుంది.

పె—అయితే రేపటినుండే ప్రకృతి వైద్యము చేస్తాను.

దా—కాఫీ, టీ ఆలవాటున్నదా? మాంసము రోడి  
గు?

పె—

దా—ఎదెన్నటినీ మానాలి. రోగపదార్థము లేని  
పోవాలంటే యీ దురవస్థాల్లనన్నిటిని మానాలి.

పె—అట్లాగే

దా—క్షుద్రయము వదిలియున్నవలెపాటు శరీరస్థానము

సాయంత్రాళము 8 నిమిషములపాటు లింగస్నాన  
మును చేయాలి. ఫలములకే తినాలి.

రెండు నెలలు గడచినది. రోగము తిరుగుముఖమైనది

పె—నా రోగమునయ్యెంది. నాకేములో పాతిరోగా  
లేమీ బయటపడవు. నే నెంతటి పోదచ్చు నను  
కుంటాను.

దా—ఇంకా రెండు నెలలపాటుండు ఏమిజరుగు  
తుందో చూతము. ఒక వారము రోజులు గడచిన  
తిరువార పెద్దమనిషి మల్లి తయారయ్యాడు.

పె—డాక్టరుగారు జలబుచ్చేసింది. బహుశః యెన్న  
మీ నొకరు, చాలా చన్నీళ్లు పోకారు. నేను వద్దం  
టూనే ఉన్నాను. కానీ నా మాట వింటేగా, అది  
గాక మరొకటి కూడా ఉన్నది. మీరు తినమని  
చెప్పిన కాయలు, వండ్లు నాకు సరిపడినట్లులేదు.  
వాళ్లు, వాళ్లు చెప్పినట్లు నా రోగానికి తోట్టి  
న్ననము పనికిరాదేమో ననుకొంటున్నాను. ఈ  
రిండి అసలే సరిపడుతుంది.

దా—(తెదరిపోయినాడు సరిచేయాలి) అవే! ఏమి  
విచిత్రమైన స్వాస్థ్యపరిణామము తయారులో ఉంది.  
అంతటితో అరోగ్యము తిరిగి కలుగుంది. తరువాత  
వచ్చే అరోగ్యమే కాళ్ళతరుముగా ఉంటుంది. మీరు  
చాలా గట్టిగా చేస్తున్నార కాబట్టి యీ మొండి  
రోగము యంతర్విగ్రహ నయమైంది. లేకపోతే నా  
యేమయేదో.

పె—(ఆశ్చర్యపడి) అట్లాగా! ఈ రెండు వారాలు  
చాలా గట్టిగా చేస్తాను. రోగముంతా పోతుందిగా!

దా—ఇంకా అనుమానమా!

రోగపదార్థము తెడలిపోతుంది. వెనుకటికన్న చాలా  
అరోగ్యముగా ఉన్నాడు.

అప్పుడు అతనికళ్లు చూచింది.

దా—రోగపదార్థము చాలా భాగము తెడలిపోయింది.

ఇంకా కాస్త ఉన్నది. రోగము తిరుగుముఖము  
పట్టగానే నయమైందని భ్రమపడవ.

నేను చెప్పిన తరువాత రెండు వారాలు గడచినవోలేదో  
యీ పెద్దమనిషికి న్యూమోనియా జ్వరము వచ్చింది.

ఈ జ్వరము వచ్చేటప్పుటికి అతని స్నేహితులందరు  
అశలు వదలకొన్నారు. చావు తప్పదన్నారు.

మామూలు రీతి లోపచారములతో న్యూమోనియా  
రెండు వారాలపాటుండి పోయింది. వెనుకటికన్న అరో

గృహము అధికమైంది. ఉత్పాదనము, చలాకీ యిట్లు  
తనము. ఈ కథ జరిగి మాకు సంకల్పరాల్పింది.  
భార్యతో సుఖముగా యువరపులలో ఉన్నాడు

సారాంశమేమంటే

(1) కంటిని చూచి చెప్పిన విషయము లన్నియు తూ-  
చాలు తప్పుకంటే సరిపోయినాయి. (2) కనీకలోని  
మందులరంగుల చూచి చెప్పిన అక్షరములన్నియు దేహ  
ములోని రోగలక్షణములకు సరిపోయినాయి.

(3) స్వాగృహసంకటములు అనుభవించి అనుభవముగా  
వచ్చినాయి.

(4) స్వాగృహసంకటములు వచ్చిపోవుటతో కనీకలోని  
మందుల రంగులు లోపించినాయి.

ఇటువంటి సాదృశ్యములు వందలకొలది కేసులలో  
చూచుచుండే వారము. కనీకలోని లక్షణములకును  
దేహలక్షణములకును సరిపోయెడివి. ఒక్క కేసులో  
కూడా లీనపోయెడిది కాదు, దీనివలన మనము తెలుసు  
కొనుచేడమంటే దేహమునకు విచిత్రములైన పదార్థము  
లన్ని చాటి మందులను అనురాగముననుబట్టి చేరును.  
భలని అత్యంతములో చేరినట్లు కనీకలోని పరిస్థితి  
భాగములోని రంగులవలన తెలిసికొన గలము. భూమి  
నుండి తీర్చిన లోహములు దేహమునకు విచిత్రము  
ములు. దేహములోని రక్తముతో యీ ఖనిజములు  
సారూప్యమును పొందవు. కలిసిపోవు. అందువలన  
కొన్ని అవయవములలో పేరుకొనును. పండ్లలోని  
కూరలలోని నేర్చియు లోహములు లవణములు  
దేహములోని రక్తముతో కలిసిపోవును. అందువలన  
కూరలను, పండ్లను యెక్కువగా తినవచ్చుటకైన దేహము  
లోని అంతరవయవములలో పేరుకొనవు. ఇనుము,  
గంధకము, సున్నము, సోడియము, భాస్వరము, మెర్క్యూరి  
యము, మాంగనీసుము, ప్రధానముగా ఉన్న పండ్లను  
కూరలను యెక్కువగా తినవచ్చుటకే కనీకలోని కణ  
పడవు. భూమినుండి తీర్చిన యినుము, గంధకము,  
సున్నము, సోడియము, భాస్వరము, మెర్క్యూరియము,  
మాంగనీసుతో తయారుచేసిన మందులను యెంత  
కొంతి మోతాదులలో నేదించినప్పటికినీ రక్తములో  
సాదృశ్యమునుపొందివు. అన్ని కలియవు. రక్తముతో  
కలియక పోవుటవలన అంతరవయవములలో పేరుకొనును.  
(5) లోహమునకు యే అవయవమునకు అనురాగము

కలిగి తరువాతి అధ్యాయములలో తెలుసుకొందాము.)  
ఆ అవయవముల తెలుపు కనీకా పరిస్థితి భాగము  
లలో మందుల రంగులు కనపడును.

ఖనిజములు యెందువలన అంతరవయవములలో  
పేరుకొనును? అవి (మందులుగా) మానవులకు ఉపయో-  
గింపబడుటకు సృష్టింపబడిన యెడల అంతరవయవము  
లలో పేరుకొని కనీకా పరిస్థితి భాగములలో ఆ యా-  
మందుల రంగులు కనబడ నవసరము లేదు. సృష్టి క్రి-  
మను గూర్చి విచారించినను ఖనిజములు మానవులు  
(మందులుగా) నేదించుటకు సృష్టింపబడినట్లు లేదు.

భూమిలోనుండి పుట్టిన యీ సుందర సంతకము వాల్చు తర-  
గములుగా విభజింపవచ్చును. (1) ఖనిజములు (2)  
వృక్షసంపద (3) జంతువులు (4) మానవులు ఈ వాల్చు  
రకముల సుందరములలోని పదార్థములకు యీ అణువుల  
సమానము. ఈ అణువుల స్వభావము, గమనము, తరగ-  
తుల వారీగా నుండును. తరగతులవారీగా యీ అణు-  
వులు సున్నితముగా నుండును. ఖనిజములలోని అణు-  
వులకున్న కాయగూరలలోని అణువులు సున్నితము  
గాను, పరిభ్రమించుటగాను ఉండును. అట్లే జంతు  
వులలోని అణువులకున్న మానవులలోని అణువులు చుట్టి  
నున్న రకముగా నుండును. భూమిలోని నేర్చియు లోహ-  
లవణములు వృక్షసంపదకు అపారపదార్థము నొసంగును,  
వృక్షసంపద జంతువులకు మానవులకు అపారపద-  
ార్థము నొసంగును. చెట్ల అత్యంత, కాయలను తిని జం-  
తువులను మానవులను జీవింతురు. ఇట్లు క్రిందపరిచార-  
ముగా అపార పదార్థములు తయారుగును. గనుక భూమి  
నుండి తీర్చిన ఖనిజములలో తయారుచేయబడిన మం-  
దులు సృష్టి క్రిమిమునకు వ్యతిరేకముగా నున్నవి.

బహుశః పౌర కృతి పౌర కృతి ముగా చేటికి వాటిని క్రి-  
కరణముచేసి ఒకవర్గమునకు ఉపయోగించు పదార్థములు  
మరొకవర్గమునకు అనుపయోగమునకు గనుక వాటిని  
జీర్ణముచేసుకొనుటకుగాని, జీర్ణమరిచుటకు గాని,  
అనుకూలమగు వనరులను యేర్పరచలేదు. ఖనిజములు  
కూడా (మందులుగా) మానవులకు ఉపయోగమునకు  
పౌర కృతి నిర్మించినయెడల అవి జీర్ణమగుటకును, చివర  
రింపబడుటకును అనుకూలమగు వనరులను యేర్పర-  
చెడిది. మానవులైనాక జంతువులను యీ ఖనిజములతో  
తయారుచేసిన మందులను జీర్ణముచేసలేదు. అంత  
రించునూ, లేవు, ప్రతీకమైన రక్తముతోను, నరములతోను,

కండరములతోను, నిండిన మానవదేహములో, ఖిజ, ములతో రయారచేసిన మందులు సాయాప్యమును పొందవు.

బయటను పొవు గనుక అంతరవయవములలో చేరు కొనను. పేరుకొనను గనుక కనిపికలో అయాభాగ ములలో కనుబడును. ఒక్కొక్క ఖిజను నకును అంతరవయవమునకును అనురాగమున్నది. ఈ ఖిజము అంతరవయవములలో చేరి ఊరుకొనదు గనుక అచ్చట ఉత్పేక్షమును కలుగ చేయును. ఇతే దేహములోని విష ములు, ఇట్లు అంతరవయవములలో చేరుకొనిన మందుల వలననే దాదాపుగా అన్ని కాలికరోగములు వచ్చుచున్నవి.

మరత్యాస్త్రాస్త్రాణు, భౌతికమననది లేదనియు, భౌతిక దేహమునకు వచ్చురొగము మనస్సుయొక్క ఒక అవస్థ మాత్రికేననియు, దేహము త్నభంగరమనియు, వాడిం తురు, వారి వాదమునకును కినినికా నిదానమునకను యే మైనా సామర్యముగలదేహా విచారణము. రోగము వలన దేహములోని అంతరవయవములలో మాత్రికా వికలుగయెడల రోగమువచ్చునపుడు కనిపికలోని రంగు లోను, సాంద్రతలోను మాత్రిక కలుగున, రోగము ఉన్నదని అనుకంఠే ఉన్నదనియు, లేదనకుంటే లేద నియు మరత్యాస్త్రాస్త్రాణు చెప్పునటులకు అర్థమవుతుంది. రోగమువచ్చినపుడు, పుకృత్యముగా కనిపికలో కను పడు మార్పులను, లేకు యెట్లు భావింపాలో అర్థ మగుట లేదు. రోగము వచ్చినపుడు కనిపికరంగులోను, సాంద్రతలోను మార్పులగునను విషయము బయట పడవలెను. కనిపికరంగు ముంత్రికాస్త్రాస్త్రాణు యేమి చెప్పినను చెల్లబడి అయినది. కనిపికరంగులోనే నిజమైన యెడల రోగము కలుగ చేయు భగవంతునకు ముఖ్యతేడా పోవలయును. ఒకప్పుడు అరోగ్యముగాను, అనందము గాను ఉండటకును పరోగ్యమును రోగమునో బాధ పడుటను కలుగ చేసి భగవంతునికే బుద్ధి లేకుండా పోవలెను.

ఒక సంశ్లేషణకృతియగు జరిగిన కథనచెప్పుతాను. నిట్లు చేసినదని పేరేని ఒక పేర్లనుగిరి చూడవలెను. అపేక్షమనీకే పుకృత్యమైనది అభిమానమున్నది. దీనికితోడు ముంత్రికాస్త్రాస్త్రాణు అనందము, అచందలమైన విశ్వాగము గలదు. శ్లేష అపేక్షమననీకో మాటలాడు నమయమండీ యీ పేర్లమననీ చూచుటకు మంత్రి

కాస్త్రప్రసీదనగు మరత్యాస్త్రాస్త్రాణు వచ్చినాడు. మా యుద్ధరక్షకు యీ కింది సంభాషణజరిగినది.

సేను—మిత్ర మంత్రికాస్త్రాస్త్రాణు పృతేక్షమున్నదా? మంత్రికాస్త్రాస్త్రాణు—ఉన్నది.

సేను—ఎట్లుకలిగినది.

మం—చెప్పుతాను విసండి. ఇరువది సంవత్సరముల నుండి నాకీ కాస్త్రములో ౨9 వేళము గలదు. అంత క్రితము నాకు సన్నిపాతకర్మము వచ్చినది. చుట్టుపక్కల ఉన్న మందులవైద్యుల తండ్రు పాత్ర సంపాదించుటలోని మందుల సన్నిధిని పోతారు. కన్యాయా ముఖ్యముగా వాడినారు, ఎంతవారినా యేమిట ఉపయోగము లేకపోయినది. బృతకనని అందరూ అళిలు వదిలారు. వరకే మార్గమేమీ లేక వైదిలు చేరకట్టిన. వైదిలలోని వాక్యములు చదువుటలో నా ఉత్సాహము సంతోషము అధికమై నాయి. మందులలోని సమృద్ధియు చేయినది. (మందులన్నీ మానుట వైదిలు వాక్యములనే ప్రధానముగా నమ్మి ఆ వాక్యములనే మనము చేయుటలో రోగము తీరునుముఖము కట్టింది. మందులలో అజాచి పట్టుటలేదు గాన పుకృత్యరోగ పరార్థమును నిరాటకముగా బయటకు పంపినది. రోగమునయెడల) అప్పుడునుండి నా లేచియున్న మంత్రికాస్త్రాస్త్రాణు (వైదిలు) మరత పుచారమునకే విశ్రాంతిగించుచున్నాను. నిజముగా అధికవరకునే నన్ను రోగవిముక్తు చేసినాడు. ఈ యిరువది సంవత్సరములనుండి చాలా మరత్యాస్త్రాస్త్రాణు చేసినాను. చాలామంది రోగముల వదిలారు.

సేను—ధగవరకును నా రోగమును నయముచేసినాడనుటకన్న మీలోని శక్తిక్రమమిమ్ముల రోగవిముక్తు చేసినదనుట యుక్తము.

మం—నా కా మాటలలో సమృద్ధియులేదు.

సేను—(కనిపికరంగు చూచి)—మిత్ర చెప్పులు గిండురమంటు మున్నదిగా తలనొప్పి ఉంటుంది కాదు. వీటికి లోడు గొంతులో నొసనా ఉంటుంది.

మం—మిత్ర చెప్పినవన్నీ నిజమేను. .... ఇరువది సంవత్సరములనుండి మంత్రికాస్త్రాస్త్రాణు చేర మిగిలిన బాధలన్నీ పోయినాయి గాని యీ నొప్పులు అట్లనే నిలిచిపోయినాయి. పొత్తునట్లులేదు. ఇట్లు బహుకొనేవారిని చాలామందిని చూచినాను.

కోగవారము" యనుటకు పోయిననువలన ఆకోగ్యము కలగవనియు, పరిశోగము చేయమను శుద్ధిచేయుటకు వచ్చుననియు వీరు తెలుసుకొనలేదు. క్రిందనే యుటకు పోంతరకును గొంతులోని నొస పోదని వీరు తెలుసుకొలేదు. ఇరువది ఘంట్లకరములనుండి వీరు చేసిన మత - ప్రచారములలోని సమ్యక్ముఖో తన కోగ్యమును నయము చేసికొనుటకున్న నాలుగు నెలల పాటు ప్రకృతివైద్యము చేసినట్లుయితే వీరిభాగవల్ల

(తలనొప్పి, గొంతులోని నొస, చెవులగుండునుటలు) తగ్గిపోయేవి. తెలుకటికిన్న చాగా అలోగ్యముగా ఉండేవాడు.

ఈ కథనలన కేటిన పాఠాంశమేమంటే తన్ను తాను నమ్ముకొన్నవానికే భగవంతుడుకు పాఠము చేస్తాడు. తన్ను తానే నమ్మలేనివానికి భగవంతుడు యేమియు పాఠము చేయడు, ఎంతవరకే ప్రచారముచేసినా యీ భాగవల్ల అట్లునే నిలిచిపోవును.

## సక్రమ ప్రవర్తన - సత్యసారాయణపురం - బెజవాడ

కల్పితని అచలు ప్రకృతి వైద్యము

పంచభూతముల చికిత్స యిచ్చట లభించును.

కోగము - జ్వరము - మానసికము అని రెండు భాగములు

జ్వర భాగమునకు చికిత్స చేసి రెండు భాగమును వదలిన లాభములేదు.

అయ్య గొప్పములందు అరికేసిన నిర్మలముచే ఇచ్చట రెండు భాగములకును వైద్యము చేయబడును. ప్రకృతి ధర్మశక్తి ప్రకృతివైద్యవ్యాధ్యుల డాక్టరు శ్రీరామ శంకరాచార్యులుగా ప్రతి నెల 15, 30 తేదీలందు మా ఆశ్రమమునందుండి కోగములను సంతా నొంగువరకు, ఇతర పనులునులందు ప్రవర్తించుచున్నాడు.

కోగము వచ్చినపుడు ముందుగా నుటకు, కోగము లేనపుడు చాచుచు మామకొనుటకు నలభై నొంగులును.

ప్రకృతి శక్తి. మేకేజరు.

## శ్రీ రామకృష్ణ ప్రకృతి చికిత్సాలయము

మునులతోట, శ్రీవల్లభాలూకా, గుంటూరుజిల్లా.

ఇచ్చట బోధనములు, ఆపరేషన్లు, ఇంజక్షన్లుతో నిటులను లేకుండ యోగ వ్యాధులు వివిధ ప్రకృతి చికిత్సా విధానములచే కుష్ఠ, బొట్టి, ఊబునము, డియ, మార్పులు, పీల్చి, సంధ్యార్థము ముదయును గుళిబాధలు మొదలగు మానవలకు సహజమైన సమస్యలను అగు శారీరక మానసికము ఇగు రుగ్మతలు నివారించబడును. మరయు నూతన చికిత్సలు సమన్వితముగను, మర్మలకరముల జరిపబడునను, అంజలికాచులు పౌండ్ర్యభూతులుగను చేయబడును. రీతలకు మాత్రము ఉచితముగా చికిత్సచేయబడును. వివరములు కోగవారు 0-600 పోస్టుబిల్లుల పంపించినచో "ప్రకృతి వైద్య" మకు గుంధము పంపబడును.

## ప్రకృతి చికిత్సాలయము, భీమవరము. (న. గోదావరి జిల్లా)

ఇచ్చట సమస్త వ్యాధులను వివిధ ప్రకృతి చికిత్సల సహాయముచే నివారించబడును. చికిత్సాలయమునందు కోగులు నివసించుటకు వేదిక వసతులు గలవు.

ప్రధాన చికిత్సకులు:— ప్రఖ్యాతి గాంచిన డాక్టరు వేగరాజు కృష్ణారాజుగారు వైద్యవేదమును పాఠ్యపరిచినవారు చాచివ్యాధివివరములతో రివైజువరు చేర్చి వీరు చికిత్సామాత్రము చేయవలెను.

డా॥ పువ్వాడ పేర్నిజుగారు  
(అక్టోబరు నెల ౧౦-చిక్ తరువాయి)

స్వరూప వచ్చిన వెంటనే చికిత్స జరగక యీ వ్యాధి  
 వండులు చర్మగతములు గాక లోలోన నశించి ప్రాణా  
 పాయపడినవచ్చు స్థితియందు గూడ శరీరమునందు జల  
 సక్త్యులు (Vitality) గలవారికి చికిత్సవలన ఉపకా  
 రము గలవగుచును, కొద్దిపాళ్ళు మాత్రమే గనబడ  
 మిగిలిన రాక శరీరమునందలి యుండుటనే ముట్టుకొనె  
 లోని చికిత్సలలోనే వేడివలన శరీరములోని వేడి పాల్గొని  
 ఉపయోగమునకు కలుగు శక్తియందును, ఇట్టి స్థితి  
 నల్లలో యొక విధమున శరీరము చనువునట్లు చేయు  
 కలెను. సాధ్యము లేనప్పుడు ఇటులే యావిష్కరించి  
 కేటగ్సానము చేయించి ద్రిగి యాశిరి పట్టించి రెగి  
 కేటగ్సానము చేయించుటనే వ్యర్థము మృగజైలోలోన  
 కేటగ్సానము చేయు చికిత్స మిగిలిన ప్రాణా  
 పాయము లేవును మిచ్చుట ఉపకారము సానుమలనే  
 లోగి కేటగ్సానము గలవలెను. మిక్కిలి యుక్తగా  
 నుండు గాలి లేక తపాతహాపదుమందు కడవికాలపు  
 గిరియోడన చేయుచు తూడుకొని కట్టించిన పిత్త  
 సక్త్యుల పాయములను శరీర సాధ్యమున వేడుకొని  
 నట్లు యీ చికిత్సలనే కష్టమున చేయును పిత్తము పిత్త  
 వలెలు సారముకట్టి పరియోగించుటనే శరీరమునకు  
 గాన ధ్యాయ లోగి కేటగ్సానమిది దాటగలదు.

[illegible]

యితరలకు కనబడుతుండ వేరుపరచి వాళిర్పమునకు విడచుట చాల దుర్మార్గము. మన శరీరము లన్నిపదార్థముచే నిండియుండవలయునని రోగిని నమోదించుటకు భయపడ నక్కరలేదు. ఒకవేళ అంతస్సవ్యముగ నుండక పోయినను ఒకరింగన్నానముతో మనశరీరమందు పృవేంచనన్న దుర్వాయు దుర్గుణపదార్థమును తత్సంబంధమైన సూక్ష్మజీవులను వెలవడును. కుండలు చిటికి పూర్తిగ పగులకట్టు లోవును, దురద విశేషముగ నుండును. ఆ దురద కాగలేక రోగి గోకి కుండలను పుట్టుగ జేయును. రసికారుమందులు, పుకకృచ్ఛలు కంటకునులు, అరిసింపును. బాధాభిధిగమగును. అట్టి నిలకా గూడ అరిసెట్టి తడిగిరిక కప్పలుచేరును, నుట్టి పోవువలయును, ఉపశమనస్నానములవలనను, అట్టి దురదలు హేవును. అంతేగాని మూరదంతల ననుసరించి చేతులు ముంచిననుక కట్టివేయుట తగినది. ఏసితియందైనను ఉపశమనస్నానములు లాభించును. సూర్యకిరణ చికిత్సను ఆదిత్య పేటిక యుండినను విశేష లాభ ముండును. చునుట పోయించుటచే అసాయము జాటి పోవును. ఇక జ్వరము వచ్చినదాది రోగి గదిలోనికిని బాగుండి యవలయును సూక్ష్మజీవులు సంపరిచయని గాల్చి నిర్బాహముచున్నట్లు సాంచించేయ క్రియల స్వయం ఉపకార హేతువులుగాక అవకాశమునే నేర్చును. కాంతిలో అసిక కిరణను నీటినిగాని ఫ్లోరైడ్ నీటిని నీటినిగాని కలుపుచే గాలి దుర్గుణ యుండు రోగికి పానీయము తాగుదలయును లభించదు. ప్రాణవాయువు పున జీవించు ప్రక్రియయు అది దొరక నున్నను పునబాధ వచ్చునెక్కు లేదు, ఇక సువాసన నీయ ప్రముఖము, ఇంద్ర నానులయొక్కయు, సాంబాగ్జీ నీగిలనులయొక్కయు ఘాతములు. గాలిని బాగుచేయ లేవు గాని ముట్టలయొక్క, ముట్టలయొక్క గిరికాది లోపలక బోనియొక రోగిని ప్రాణవాయువుయొకవలన ఆ గిరికాదులయొక్కను కంటకులను గలయును ప్రవేశపెట్టును. రుచివలన నుష్ణపుంజులను గలయును. కాని వీనితో పోలేరు. రోగికి హాయిగా నుండనట్లు కంటికిలను లోపు ముచు గాలిని ప్రవేశపెట్టవలెను. మంచిగాలిలో రోగికి పులుపును వాతావరణమునందలి యిష్టముచే నుంచును. గాని భయపడనెక్కులేదు. రోగియొక్క ప్రాణజీవుల ప్రవహము చల్లనిచాకిలి తచ్చిన ప్రకృచ్ఛలు వేయుమండవలెను. తీసిన ప్రకృచ్ఛలను బాగుగ



నుడక బెట్టి ఆరవేయించవలెను. రసి కాటమండు  
అరటియాకులవంటి పెద్ద అకులమీద  
మంచిదే. గదియందలి గాలిని బాగు  
చేయుటకుగాను ఆవృక్షమును అగదియందు ఇనుప  
పెనునుండు ఇనుకవేసి వేయించినయెడల గాలి బాగు  
ను. వేపరొట్టచే వినురుటవలన మాడ గాలి బాగు  
పడును. గుగ్గిలం పొగ వేయుటవలన దేహము చురుపు  
నని అట్టి యాచారము గల్పించిరేమో చెప్పజాలను.  
అనిరి, ఆరవన్నానములంత ఉపకారము ఈ పొగచే  
జరుగదు.

కుండలు మాడుగట్టి పక్కలురాల్పిపోయిన పిమ్మట  
గూడ లోపలిపుట్టు పూర్తిగా మానుటకు కొంత కాలము  
పట్టును, గాన వెంటనే ఆరోగ్యస్థానము చేయించ  
రాదు. పత్త్యమునుగూర్చి కొంత చెప్పవలసి యున్నది.  
జ్వరము వచ్చినదాని కుండలు చిరుకునరకు లంకణము  
ఎట్లు అపత్యకమో పిమ్మట ఆరోగ్యస్థానము వరకును  
అవిదాహి పత్త్యమును తేలికగా జీర్ణముననవి, కారపు  
పొడియు, పాతబియ్యపు అన్నమును, వేపుడు పూరలును  
గావు. తెలకపిండి, నూని, పాతచింత కాంబవచ్చుడిగావు.

ఇవి మందు వైద్యమునందు రోగియొక్క జీర్ణకోశమును  
అవయవపటభివృద్ధిమును పెరిచినపుడే సత్త్యములు గాన  
చిక్కని రసయుక్తి మైన ఫలములు, వండి వార్చికి.  
ఉష్ణకారములు చేర్చిని కూరగాయలు. అనువత్సరపు  
ధాన్యమును దంపిన తప్పుడుగ చేయియ్యమును గరియల  
పత్త్యములగును. శరీరమందలి రోగచూర విమోచనముచే  
వానిని స్వస్థానమునుండి గైటవేసిని శిరస్సు సరియెను  
గాన అవి తిరిగి నిష్పాస్థానశక్తి గలిగి ద్విసేత్యతల  
ముతో పనిచేయుచుండుటచే ఆకలి యుక్తమగును.  
అంతవరకు శరీరమునింగల సర్వకార్యములూ ఉచ్చ  
హము గలుగును. అయినను ఇట్టినిత్రమందు నిద్రా  
హారమును తెలకపిండినది నిష్పాస్థానమునను  
కొనుటచే జీర్ణకోశము పరిచేసాను. గాన శరీరమును  
లసగా రోగము నుండి ముక్కులు తెలుపి పాతబియ్యము  
భుజించి ఆకలి బాధ కోర్పుకొనుట ముఖ్యము. నూని  
రోజులలో ఆకలి మానుటలోని చుట్టును. ఇట్టి  
వాడు పూర్తి రోగియై మందుల కాలే పి గావచ్చును.  
వివేకపంతులు సరకులను వివరించి “సర్వసా  
స్సుఖినోభవంతు” అని పొద్ది గావున్నాను.

కర్నూలుజిల్లా ప్రకృతి చికిత్సాలయ ప్రారంభోత్సవము, అక్టోబరు - చి 29-10-44.

(చెంపాని కృష్ణారావు)

చికిత్సాలయ ప్రారంభోత్సవము సాయంకాలము  
4 గంటలకు అధిష్టానముగా డా॥ శ్రీ పుచ్చా వెంక  
ట్రామయ్యగారి అధ్యక్షతన జరిగింది.

గలివి చినరామయ్యగారి ఇంటివద్దనుండి ఉత్సవము  
బ్యాండునుకొంతో బయలుదేరి ఈరోజు పడకండ్ల  
వైపున పీటెట్టిన నిర్మించిన చికిత్సాలయము వరకు  
వీసీకోని రాబడిన. ఉత్సవములో జిల్లాలోని పెద్దలు,  
ఉద్యోగులు, వర్తకశ్రేణులు హాజరైరి.

సభ శ్రీ చలసాని కృష్ణారావుగారి ప్రారంభోత్సవము  
ప్రారంభమైనది. చికిత్సాలయ కార్యదర్శి చెలసాని  
కృష్ణారావుగారి సభ్యులకు స్వాగతవచనము చెప్పిరి.  
అగాధినాథపత్త్యం వహించిన శ్రీ పుచ్చావారు సభకు  
ప్రారంభోపన్యాస మొనగిరి. శ్రీయైలకురి ఎల్లయ్య  
గారు చికిత్సాలయ ప్రారంభము వలెసిరి. వారు తమ  
ఉపన్యాసములో ఈ చికిత్స యొక్క ప్రభావమును

విశదీకరించిరి. జిల్లాలో ఈ చికిత్స యొక్క ఆశ్రయము  
లను తెలిపిరి.

గృంధే నరసయ్య శ్రేష్ఠిగారు చికిత్సాలయములో  
నిర్మించిన భవనమునకు శ్రీ శంకరానందస్వామి  
గారు శంఖస్థాపన చేసిరి. స్వామిగారు తమ  
ఉపన్యాసములో దానము యొక్క మహత్వమును  
గురించి చెప్పిరి. ఆరోగ్యదానము చేయవలచిన ఇట్టి  
సంస్థకు సహాయముచేయుచున్న శ్రీ నరసయ్య శ్రేష్ఠి  
గారిని కొనియాడిరి.

శ్రీ మల్లిఖార్జునశాస్త్రిగారు ప్రభుత్వ చికిత్సను గురించి  
విశ్చలంగా ఉపన్యసిరి.

అధ్యక్షులు దాదాపు 2½ గంటలసేపు ప్రభుత్వ చికిత్సను  
గురించి సంభోధనాసమయమున సభ్యులకు ఆరోగ్యానికి  
సంబంధించి అనేక విషయాలను విశ్చలముగా చెప్పిరి.  
సభాసంతరము శ్రీ రామసుబ్బయ్యగారు వీరా గాన  
ముతో సభకు మనస్సులను ఆహ్లాదపరచిరి

